

**1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

We willen heel graag in een coalitie maar niet in elke coalitie.

Een stabiele, open coalitie van mensen die elkaar het succes gunnen, daar willen we met 10 punten in. Met een team dat erop vertrouwt dat ze klaar zijn voor hetgeen komen gaat: geen dichtgetimmerd akkoord. Een team dat stormen kan doorstaan.

**2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

Open en breed: alle partijen die drie of meer dan drie zetels hebben.

Als je die optelt heb je zo'n 30 zetels, van links tot rechts. Je hoeft het niet overal over eens te zijn.

Verdeel je het dan op punten? Of discussieer je tot je het eens bent?

Die partijen die op een thema programmatische overeenstemming hebben, pakken dat onderdeel gezamenlijk op. Wel een stip op de horizon (doelen), waar wil je dat Flevoland naartoe gaat, en afspraken over hoe je e.e.a. gaat beheersen. Dat laatste is het nieuwe.

Voor wijzigingen op dat akkoord spreek je vooraf af hoe je dat doet. Mensen zijn nu ontevreden omdat ze niet zien hoe het werkt. Dit vraagt om een tweede akkoord: hoe werken we samen? Bij elke wijziging/nieuwe omstandigheid: dan gaan we een vast aantal afgesproken stappen af.

**3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

**1. Wonen**

Dit is een kerntaak op het punt ruimtelijke ontwikkeling, waarin de provincie keuzes maakt. Daarbij geven we de aanwijzing mee voor sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen. Er zijn tekorten bij starters, de bouw loopt achter op de ontwikkeling, er is een inhaalslag voor dit type woning nodig. In kleinere woonkernen zoals Zeewolde is geen voorraad voor starters, in Almere droogt het op. Het betreft mensen die hier geboren zijn en die geen plek kunnen vinden. Met starterswoningen blijven familiebanden bij elkaar.

## 2. Natuur

Flevoland is door de mens gemaakt op grond van de ontwikkelingsvraag, het is werkgebied, geen wildernis. Dit moet je ook niet geforceerd willen maken. Natuur als plek om te ontspannen in de buurt van je huis is prima, maar geforceerd wildlife maken is niet gewenst.

Positie t.o.v Nieuwland?

Dat betekent dat je een half miljard laat verdwijnen in een moeras. Dat is een utopie, Flevoland is te klein voor een wildernis.

Als er een sluitende business-case ligt?

Het is niet realistisch: de bezoekersaantallen kloppen niet, de kosten worden onderschat. Wat er nu is, prima. Verder niet uitbreiden en experimenteren.

## 3. Luchthaven Lelystad

Besluit hierover is niet aan de provincie. De kerntaken van de provincie liggen op het vlak van de regionale economie, bereikbaarheid en OV. Wat is dan het effect van 10.000 vluchten per jaar op de economie. Dat is beperkt. Voor wat betreft bereikbaarheid en Openbaar Vervoer kan het zelfs knap lastig zijn; omdat veelal sprake is van piekbelasting. De provincie moet zich hierop voorbereiden, dat behoort dan juist weer bij haar kerntaken.

Uitbreiden?

Het is de vraag of de provincie hier een stem in heeft. De luchthaven is goed voor de werkgelegenheid, maar heeft ook veel neveneffecten. Als het gaat om steun van de provincie: er moet een goede MER liggen, die is nu niet aanwezig, dat is al twee maal mislukt. Verantwoordelijk ondernemerschap vraagt ook om verantwoording naar de mensen die er last van hebben.

Positief t.a.v. participatiemechanismen rondom luchthaven en in het algemeen?

Dat zijn individuele keuzen. Op voorhand geen problemen mee.

## 4. Mobiliteit/infrastructuur

Veel gedaan aan de verbinding met Amsterdam, OV/Saal, door ProRail en Rijkswaterstaat. Ten aanzien van de provinciale wegverbindingen naar het oosten is sprake van halfslachtige keuzes. Flevoland is meer dan Lelystad en Almere, ook het noorden en de verbinding met het oude land zijn van belang. Wacht niet tot de wegen volzitten, ga voorsorteren.

Er is geen treinverbinding naar Utrecht vanuit het oosten van Almere. Lightrail kan een oplossing zijn, langs de as van de A27 (Hilversum -Utrecht).

## 5. Werkgelegenheid

Dit is geen kerntaak van de provincie. We zijn overigens voorstander van een kleinere overheid.

Werkgelegenheid hangt samen met je vestigingsklimaat: Regionale economie en duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Door bijvoorbeeld te kijken naar clusters van bedrijven en kennisinstellingen die elkaar versterken. Voor Flevoland is er nog geen duidelijk beleid. Van oudsher houdt Flevoland zich bezig met agricultuur. Toch zien wij nog geen 'silicon valley van de agricultuur'. Vraagt om lange adem. Duidelijkheid over: wat is onze herkenbaarheid? Niet toerisme kiezen. Dat doe je als je geen kennis, industrie of wat dan ook hebt om je economie gaande te houden.

Kies voor eigen duurzame werkgelegenheid.

Welk cluster? We moeten nog op zoek naar wat bij Flevoland past. Keuze nog niet zomaar eenvoudig te maken. Je kunt eigen clusters versterken: agribusiness, logistiek en transport of iets doen met overloop van Amsterdam: kennis. Op voorhand nog niet te zeggen, provincie moet ernaar op zoek.

## 6. Onderwijs

Geen kerntaak van de provincie. In het kader van het vorige punt: als je in die clusteraanpak bezig bent waarin je bedrijven en kennisinstellingen hebt uitgenodigd zich te vestigen in jouw provincie, dan pak je de juiste rol.

## 7. Energie/duurzaamheid

Kerntaak: op milieu letten, maar niet te veel uitvergroten naar klimaattransitie. Dat is niet de invulling van deze kerntaak die ons voor ogen staat. Flevoland heeft als enige de target van het kabinet gehaald. Ongewenst om er nieuwe windmolens aan toe te voegen. Er zijn er al teveel en het levert macro niets op. Andere energiebronnen zoeken kan bijvoorbeeld als je landelijk de politieke wens hebt om minder afhankelijk te zijn van oliestaten.

## 8. Landbouw & visserij

Niet alleen zorgen voor nieuwe werkgelegenheid maar ook bestaande werkgelegenheid beschermen. Deel van de culturele identiteit. Tegelijkertijd sterk innoverende bedrijven.

Taak van de provincie om de sociale cohesie te beschermen. Bijv. door lobby op pulskorvisserij. Alleen resultaat (van de lobby) telt, niet de intentie.

Subsidies zijn geen oplossing.

## 9. Criminaliteit/ondermijning

Dit hangt voor ons samen met het vraagstuk 'wel of geen liberaal drugsbeleid'. Liberalisering van softdrugs, ontnemt de criminele invloeden de kansen het te vermarkten, maar dit vergt een hechte samenwerking met gemeenten, zodat je hard kunt optreden tegen harddrugs in gecoördineerd verband. De provincie is hier facilitator.

#### 10. Toerisme/recreatie

Toerisme: dit is reeds besproken bij de andere punten, geen kerntaak. Recreatie: van belang een goede balans te vinden in wonen en recreatie.

#### 4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?

Verlagen lastendruk voor burgers. Een kleinere overheid. Kerntaken zijn kerntaken, dus je hoeft de overheid niet steeds te laten groeien, je moet juist proberen je kerntaken steeds iets beter te doen en daarmee ieder jaar iets goedkoper.

Invoeren provinciale en gemeentelijke referendumverordening.

Hoe?

Ons ervoor inzetten dat het wettelijk mogelijk wordt gemaakt een bindend referendum te houden. Overheid dient niet bang te zijn voor haar eigen inwoners. Transparantie. Is dit een breekpunt? Nee, die hebben wij niet, maar het is net als een beginnende onderneming, we kunnen ook het koudwatervrees te lijf gaan door langzaam te wennen.

Programma's

Het gesprek over wel/niet besturen: we willen heel graag een stabiel bestuur. Voordat we het over de programma's en de aantallen hebben, belangrijk om het team te bespreken. Bouwen team is de belangrijkste fase, we zouden hier een maand extra voor over hebben.

#### 5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?

Geen.

#### 6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?

Geen.

## VERSLAG FRACTIE VVD

Jan de Reus en Janet Klijnstra, 3 april 2019

### 1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?

8. Je kunt een 10 invullen, maar wij willen niet tot elke prijs in de coalitie. Noodzakelijk dat er sprake is van een werkbare coalitie met programmatische overeenstemming, op grond van stabiele partijen. In principe willen we wel graag besturen, we zijn een bestuurderspartij.

### 2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)

Gedroomd of logisch? Op grond van de verkiezingsuitslag zouden de beide winnaars aan zet zijn: Forum en GroenLinks samen met bestuurlijke continuïteit. Een coalitie met partijen die niet in het college hebben gezeten is niet reëel. Dat betekent: Forum, GroenLinks, VVD. Dan heb je 18 zetels, dit kun je aanvullen met CDA met 3 of 4 zetels. Als het 4 zetels is ben je met 22, dan is het met vier gedeputeerden prima te doen. 22 is wel het minimum. Liefst 23.

21 te krap, omdat we zoveel nieuwe statenleden hebben waarvan je niet weet hoe ze reageren. De stabiele leden kennen we, VVD en PVV kennen we. Van circa 28, en meer specifiek 8, weten we niet of het een stabiele fractie is.

Er is een stabiele coalitie nodig. 7 partijen met 21 zetels is onwenselijk.

Oftewel: de winnaars gecombineerd met bestuurlijke continuïteit.

De tweede optie: de grootste partijen, namelijk Forum, VVD, PVV, GroenLinks, CDA.

Derde optie: afspiegelingscoalitie met een aantal partijen.

### 3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

#### 1. Wonen

7. VVD kijkt naar kerntaken. Dit is geen kerntaak. Ruimtelijke Ontwikkeling wel. Hoe wij als provincie met wonen omgaan is heel anders dan de andere provincies, wij laten wonen aan de gemeenten over en geven richting ten aanzien van wonen. Hoe ze daar invulling aan geven is aan de gemeenten.

Inwisselen landbouwgrond voor woningen?

Is in onze provincie niet nodig. Geen prioritair aandachtsgebied.

Richtinggeven o.g.v. werkgelegenheid of vestigingsklimaat?

Ook dit is voor de komende vier tot acht jaar niet nodig. Er zijn voldoende woningbouwlocaties om behoeften vanuit MRA of kabinet te kunnen plaatsen. Zie Almere en Lelystad: voldoende capaciteit.

## 2. Natuur

9. Natuur is een kerntaak. We hebben niet alleen maar dierenwelzijn naar de provincie gehaald (Oostvaardersplassen), ook beleefbare natuur, je moet ervan kunnen genieten het moet toegankelijk zijn.

Uitbreiding?

Niet ten koste van landbouwgrond. Het Nieuwe Natuur Programma is klaar.

Een versoepeling van de strakke scheiding landbouwgrond/natuur?

Het is aan de boer om aan agrarisch natuurbeheer te doen; het is zijn bedrijfsvoering.

Wij gaan geen grond aankopen om daar natuur van te maken. Zelf verkopen aan Flevolandschap moet deze ondernemer ook zelf weten.

Mag natuur wat kosten?

Ja, om het goed in stand te houden: Om beleefbaar te zijn moet het onderhouden worden.

## 3. Luchthaven Lelystad

10. Hier staan we pal achter, altijd gedaan, het moet open. Hangt samen met werkgelegenheid voor het hele gebied.

Uitbreiden?

Daar gaan we niet over, dat is aan het Rijk. We staan achter de plannen die er nu liggen. Onverkort uitvoeren. Niets aan afdoen.

## 4. Mobiliteit/infrastructuur

10. Dit vinden we heel belangrijk, hier moet meer geld in. Het onderhoudsniveau is nu 2, kunstwerken is 3. Moet op orde, hier mag een tandje bij. In de meerjarenbegroting hebben we in de toekomst tekorten op jaarlijks onderhoud, er is een te magere begroting op infrastructuur (ook al is het relatief t.o.v. de begroting best hoog).

N50: grootste probleem op Overijssels grondgebied, daarover voeren we gesprekken.

De Ramspolbrug is een rijksbrug, dus lastig om de N50 te verbreden als het rijk de brug niet oppakt. Ligt niet in de verwachting dat het rijk dat gaat doen, omdat de verkeersbelasting daar geen aanleiding toegeeft. Filedruk is hiervoor te klein.

Binnen de ruimte die we hebben meer geld in provinciale wegen.

Voor OV is het budget nu voldoende, de nieuwe concessie loopt binnen de huidige budgetten, voor de Noordoostpolder is vraaggericht vervoer een reële optie: Creatieve oplossingen.

Snelfietspaden krijgen ook aandacht.

## 5. Werkgelegenheid

10. Dit hangt in Oostelijk Flevoland samen met Lelystad Airport. In zuidelijk Flevoland met groei Almere. Werkgelegenheid in de Noordoostpolder is ook belangrijk: de Noordoostpolder krijgt een netto uitstroom van bevolking, daar moeten we aan werken. Grote projecten om ervoor te zorgen dat er kansen liggen.

Bedrijven binnenhalen, huidig college doet daar veel aan.

Doorzetten, dat kan ook in Flevoland want we hebben hele goede contacten met de andere colleges. Werkt heel prettig in deze provincie. Daarmee creëer je de randvoorwaarden voor bedrijven en werkgelegenheid. Denk aan Inditex, grote terreinen, dicht bij snelweg, snelle RO procedures.

## 6. Onderwijs

8/9 Onderwijs aanpassen: Een technische universiteit of faculteit erbij in Almere gericht op innovatie en/of duurzaamheid. We hebben nu geen doorlopende leerlijn, wel LBO, MBO, HBO. Hier past nog 'een kop erop': aan de bovenkant onderwijs erbij.

We hebben Windesheim samen met Almere opgestart. Succesvolle hogeschool. We moeten gaan praten met technische universiteiten. Hiertoe ook inzetten op wonen.

Mensen in de provincie houden, werkpencil voorkomen.

Ook inzet op MBO + gekoppeld aan de wensen van het bedrijfsleven.

## 7. Energie/duurzaamheid

8. We hebben wel ambities in Flevoland, die worden al uitgevoerd. Straks krijgen we de opdracht van het rijk binnen n.a.v. de klimaattafels, dan komt er een dwingende opdracht van het rijk. Dan gaan we kijken wat er mag en wat er kan. In ons programma staat: geen nieuwe windmolens, als er meer moet dan we al doen, dan willen we dat dit elders kan (in zee) hier niet meer op land.

Zonneparken?

Met Provinciale Staten hebben we al een afspraak gemaakt over 1000 hectare.

Daarboven willen we een zonneladder introduceren die aangeeft hoe je dan keuzes maakt. E.e.a. werkt gefaseerd, als laatste pas waardevolle landbouwgrond.

## 8. Landbouw & visserij

10. Flevoland is een landbouwprovincie. Wij zijn trots op onze boeren. Nr. 1 in de wereld, super innovatief. Ook trots op Urk.

Helaas was pulkorvisserij voor ons niet meer te beïnvloeden. Triest dat de meest innovatieve en milieuvriendelijke visserij het moet ontgelden.

## 9. Criminaliteit/ondermijning

Geen kerntaak maar toch een 8 voor ondermijning, groter dan iedereen denkt ook in onze provincie.

Drugsafval: landelijke aanpak, uitvoering decentraal.

#### 10. Toerisme/recreatie

9. Is een economische motor, banenmotor voor dit gebied, procentueel.

Interessant om uit te breiden omdat het de aantrekkelijkheid van dit gebied vergroot.

Faciliterend aan de ondernemers, denk aan infrastructuur-oplossingen (Walibi).

Zijn er nog andere unique selling points van de provincie?

Veel ruimte, niet duur, heel centraal.

Bevolking ook op andere manieren digitaal feedback laten geven op het bestuur?

Geen referendum. Wel raadplegen van de bevolking, denk aan de gekozen aanpak bij de omgevingsvisie: ateliersessies.

Of de opendagen bij Lelystad airport met een markt. Gratis naar Aviodrome. 5000 mensen op 1 dag.

Experimenteren met digitale feedback?

Ja leuk, zolang politici de besluiten niet hoeven te ontlopen, want we hebben een representatieve democratie. Daarom tegen referenda: politici moeten het volledige vraagstuk overwegen en alle belangen meewegen.

#### **4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Financiën in brede zin. Opcenten: geen verhoging i.v.m. behouden leasemaatschappijen. Verlagen of indexering kan ook niet.

#### **5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

Een partij die niet 100% achter vliegveld Lelystad staat (het plan zoals dat nu besloten is).

Kapitaalvernietiging in de provincie: als men nieuwe windmolens wil afbreken. (Het saneren en opschalen steunen wij.)

Een partij die vindt dat de provincie moet stoppen met de energietransitie: niet realistisch (want we krijgen een opdracht van het rijk).



**6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?**

Partijen die de grondwet ter discussie stellen, bevolkingsgroepen uitsluiten en discrimineren. Wij sluiten in principe niemand uit.

Moet de PVV de uitspraak 'minder minder minder' terugnemen, blijft dat voor jullie relevant?

We zullen zien, hoe een andere partij met het voorgaande standpunt wil omgaan is aan hen.

### **1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

9. Kanttekening: Er moet natuurlijk wel een akkoord liggen waar je je in kunt vinden. Bijvoorbeeld niet als men ineens Flevoland gaat volbouwen met duizenden extra windmolens. We hebben in ons verkiezingsprogramma belangrijke punten ten aanzien van windmolens en zonneparken opgenomen.

Er zijn besluiten genomen ten aanzien van saneren en opschalen.

De laatste projecten mag je echter 'dubbeldraaien', hiermee wijk je af van je eigen beleid. Dan is het niet meer opschonen. En we zijn al beste jongetje van de klas. Het verdienmodel erachter en de overlast die ze veroorzaken: daar staan we niet achter.

### **2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

FvD, VVD, PVV, CDA (22 zetels). Indien nodig aangevuld met CU of 50 Plus  
Eventueel kan SGP ook.

Compact: liefst 4 partijen, zo nodig 5.

Je kunt overwegen dat niet alle partijen een (volwaardige) gedeputeerde leveren. Ruimte/ economie/ bestuur en duurzaamheid zijn de grote clusters die een gedeputeerde vragen.

Te veel gedeputeerden levert ook grote wachtgeldaanspraken op, we willen geen verkwisting.

### **3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

1. Wonen, 10. Gemeenten en woningcorporaties gaan hier veelal over, Almere en Lelystad hebben grote wachtlijsten. Dit moet worden opgelost. Overspannen woningmarkt, vraagt om rigoureuze maatregelen. Bijvoorbeeld door de provincie aantal jaren op slot zetten voor mensen die niet uit Flevoland komen. Zo de wachtlijsten wegwerken. Sociale huur en laag er net boven vragen om veel extra bouwen. Mensen die van buiten Flevoland komen kunnen in die fase kopen in plaats van huren.

## 2. Natuur

Bouwen doe je niet in groen, tenzij wijken / bewoners dit zelf willen (bijvoorbeeld ouders die voor hun kinderen ruimte willen maken).

Oostvaardersplassen, waarom geen anticonceptie? Of uitplaatsen alle grote grazers en vervangen door seizoensbegrazing.

Afgelopen jaren ongelofelijk veel geld in nieuwe natuur, bijna 34 mln., veel van die projecten zijn nauwelijks nieuwe natuur te noemen, postzegels, en nog steeds risico dat de ecologische hoofdstructuur weer op de proppen komt. Natuur is wat ons betreft toegankelijk en beleefbaar.

Oostvaardersplassen: hier staan hekken omheen, het is daarom een natuurpark en geen wilde natuur. De ecologische hoofdstructuur is niet slim, te veel landbouwgrond opofferen en onbetaalbaar.

Lepelaarsplassen en verbinding met Oostvaardersplassen?

De verbinding tussen natuurgebieden, bijvoorbeeld Lepelaarsplassen met Oostvaardersplassen is volstrekt overbodig. Dit project, genaamd Nieuwland is een slecht en duur idee, je voegt 4 gebieden samen onder een nieuwe naam, en dan zou het 2 mln. bezoekers opleveren. Ongeloofwaardig, laat het zoals het is.

## 3. Luchthaven Lelystad : 9

Geen nachtvluchten en vrachtvluchten, wel vakantievluchten en chartervluchten.

Procedures goed doorlopen is van belang. Indien MER procedures fout zijn gegaan, dan zouden deze overnieuw moeten. Voorstander van de groei.

## 4. Mobiliteit/infrastructuur : 9

Flevoland is een belangrijke verbinding van en naar de randstad, ook naar de toekomst: IJmeerverbinding voor toekomstige groei. Als je deze aanlegt, niet alleen OV maar ook asfalt. A27 is deels 2 baans, moet straks ook 3 baans. Idem voor N50. A30 doortrekken.

Fietsverbindingen ook belangrijk, geen zweverige snelfietspaden, zorg gewoon voor goede verbindingen. Nu nog teveel onveilige fietsverbindingen, ook in de Noordoostpolder. Aandacht voor kruisingen etc.

Ook mobiliteit over water kan vervoer over de weg ontlasten. Totaalplaatje: wegen, OV, water. De provincie is ook verantwoordelijk voor goed regionaal vervoer.

Groei van Almere vraagt om betere verbindingen.

Indien rekeningrijden wordt ingevoerd zijn goede fietsverbindingen nog belangrijker.

## 5. Werkgelegenheid : 10

Teveel Flevolandse buiten de provincie aan het werk. Heeft verband met het volgende punt, onderwijs.

Focus je op agrariërs, composiet, ICT, visserij, transport (doorvoerprovincie). Gemeenten zouden veel meer moeten samenwerken op dit punt. Zet ook in op meer MKB in de provincie. Urk en de visserij: rondom brexit en pulskor wat doen.

#### 6. Onderwijs :

Veel studenten gaan buiten de provincie studeren (geen universiteit, beperkt aanbod): komen ze wel terug als ze elders zijn gaan studeren? Werkgevers en onderwijs moeten hier samen over nadenken.

Waar moet de focus liggen in de toekomst? Welke visie?

Collaboreren met Wageningen en Utrecht: technologie, landbouw. Daarnaast is composiet een belangrijke ontwikkeling. Op Urk: visserijschool. In Almere zit een maritieme opleiding van een cruisereederij. Daar zou je meer mee kunnen doen in de breedte.

Studenten gaan naar andere steden, daar waar ook werk ligt in het verlengde van de opleiding. We kunnen het bedrijfsleven meer faciliteren.

#### 7. Energie/duurzaamheid 8

Geen nieuwe windmolens en zo mogelijk nog eronderuit komen daar waar het kan. Geen zonneparken op landbouwgrond, thorium en kernenergie zijn prima alternatieven.

Als bedrijven en inwoners worden gedwongen om te schakelen door de Rijksoverheid kunnen we als provincie kijken hoe we de mensen nog kunnen helpen.

De Floriade is een overbodig en onbetaalbaar bloemenfeestje ten koste van een natuurgebied en verschillende ondernemingen. Is nu steeds meer een woningbouwverhaal geworden; dat is het blijvende resultaat: een nieuwe woonwijk met steeds meer woningen om het rond te krijgen.

Indirect zit er veel meer geld in dan formeel wordt aangegeven. Rondom de Floriade wordt er van alles aan vast geplakt. Investeren door bedrijfsleven blijft echter achter.

#### 8. Landbouw & visserij: 10

Beste landbouwgrond van Nederland, de opdracht voor Flevoland was en is dan ook: voedselvoorziening. Opdracht voor Almere was en is: woningbouw.

Ten behoeve van de visserij en aanverwante bedrijven is de Maritieme Servicehaven van belang. Een Maritieme opleiding is ook van belang. Er is enorm veel werkgelegenheid en toerisme verbonden aan die sector.

**9. Criminaliteit/ondermijning: 10**

Drugstransporten en afval: hier kun je vanuit de provincie invloed op hebben, er is immers sprake van regionaal vervoer en OV. Gecoördineerde aanpak met gemeenten.

**10. Toerisme/recreatie : 8**

Hier wordt veel natuur onder geschaard. Flevolandse moeten in de eigen provincie kunnen recreëren, op basis van toegankelijke voorzieningen.

Bereikbaarheid van de recreatie is van belang. Zowel vanaf water als vanaf land.

Goede kosten-batenanalyse maken: Nieuwland en landschapskunst is geldverspilling.

**4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Wat ons betreft mag er een bezem door het provinciehuis voor wat betreft de bedrijfsstructuur; er is een stroperige bestuurscultuur met veel vergaderen. Dit is een mooi moment om dit bespreekbaar te maken: er staan veel veranderingen op stapel. Daarbij mag ook gesproken worden over een gekozen burgemeester en commissaris.

Er is meer dan alleen zuidelijk Flevoland, er mag ook meer aandacht en geld naar de noordelijke delen.

**5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

Geen breekpunten.

Coalitieakkoord doe je op hoofdlijnen, waar je het niet over eens bent, dat neem je er niet in op.

**6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?**

Nee, dat doen wij nooit.

**1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

8. Moeilijk hier een cijfer aan te hangen, we willen heel graag meebesturen maar niet ten koste van alles. Er dient een werkbare coalitie te zijn en we willen niet teveel inleveren op ons programma.

**2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

Een coalitie op links: GroenLinks met PvdA, PvdD, D66, SP, CU en VVD erbij.  
Optie 2: de huidige coalitie met GroenLinks erbij. Eventueel D66 inwisselen voor de SP. Of SP en D66. Waarbij optie 2 natuurlijk de meest realistische zou zijn.

**3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

1. Wonen

7. Belangrijk, maar dit is nu niet een groot provinciaal thema, we vragen ons af of we daar nu al teveel op moeten inzetten.

Valt deels onder gemeenten, als je kijkt naar Almere is daar de woningnood nu behoorlijk hoog, meer sociale/betaalbare woningen nodig. Ligt in eerste instantie op bordje gemeente. We hoeven naar verwachting de komende vier jaar geen grote nieuwe locaties aan te wijzen.

2. Natuur

10. We gaan op zijn minst voor behoud van wat er is en waar mogelijk verbeteren en uitbreiden.

Mag wat kosten?

Zeker. We zijn één van de initiatiefnemers van Nationaal Park Nieuwland, het gaat ook om de verbinding van natuur, dit kan ook aantrekkelijk werken op toerisme. We willen inzetten op die verbinding (buitendijks) tussen Lepelaarsplassen en Oostvaardersplassen en daarmee ook de Markerwadden. Hollandse Hout verder ontwikkelen. Het kost veel geld, maar is wel belangrijk. Natuurgebieden verbinden is een speerpunt, ook voor wat betreft biodiversiteit. Het liefst zouden we Oostvaarderswold alsnog realiseren, maar dat lukt alleen als er landelijk wordt meegewerkt. Op de agenda houden, maar we begrijpen dat we dat niet zelf gaan realiseren.

### 3. Luchthaven Lelystad

Een lastig dossier, we zijn tegen uitbreiding van luchtvaart. Maar het is een landelijke beslissing, het ligt bij het rijk, daar is nu niets over te zeggen. We willen er wel constructief in zitten. Als het zo is, willen we er realistisch mee omgaan.

We zijn erop tegen, maar hij ligt er.

En de winst van de arbeidsplaatsen?

Die kan je ook op een andere manier zoeken, met meer milieuvriendelijke werkgelegenheid. Die is te vinden in de energietransitie. Daar kun je beleid op maken om alternatieven te vinden. Ook het Nationaal Park kan banen creëren door toerisme aan te trekken. Het vliegveld kost ook banen in andere sectoren (denk aan recreatie onder de aanvliegeroute).

### 4. Mobiliteit/infrastructuur

Heel belangrijk, met name Openbaar Vervoer. Er is al veel geïnvesteerd in wegen, het OV is achtergebleven. We willen investeren in OV en in snelfietspaden, dit zie je in andere provincies al veel, we lopen daar nog wat achter.

Regionale verbinding door middel van de Zuiderzeelijn. Naast de Zuiderzeelijn ook beter OV naar de Randstad (Utrecht, Amsterdam via IJmeerlijn). Er zijn veel dorpen in de Noordoostpolder die nu slecht bereikbaar zijn. Goed Openbaar Vervoer naar de kleine kernen, is belangrijker dan meer asfalt. Als er wegenuitbreiding nodig is, dan gaan we er niet voor liggen, we zijn constructief realistisch.

### 5. Werkgelegenheid

Belangrijk, lastig om daar als provincie rol te pakken.

Flevoland kan een goede plek zijn voor bedrijven rondom voedsel, duurzaamheid en energietransitie. Logistiek is er al veel in de provincie, hierop kunnen we voortborduren, denk ook aan over water vervoeren (overslaghaven).

Werkgelegenheid aanjagen is voor ons belangrijk. Houdt ook verband met woonvoorzieningen; jonge mensen willen na school best hier blijven, maar vinden geen woning. In Almere groot lerarentekort, houdt verband met het feit dat ze hier geen woning kunnen vinden.

### 6. Onderwijs

Belangrijk, maar geen taak voor provincie.

Er is al veel: In Dronten is al hogere landbouwschool met biodynamische opleiding. Wageningen, Aeres, Warmonderhof, Windesheim. Voorstander van een technische universiteit, te combineren met thema's zoals duurzaamheid, maar wellicht weinig realistisch of dit voldoende haalbaar is. We kunnen en moeten wel meer doen met de kennis die daar geproduceerd wordt.

## 7. Energie/duurzaamheid

Heel belangrijk. Ambitie: Provincie energieneutraal.

Nu loopt opschalen en saneren. Kijken of meer windmolens wel /niet reëel is. Zon op land: 1000 hectare gaat al aangelegd worden. Belangrijk om te kijken hoe dat loopt. Participatie door burgers van belang. Beleid op energiebesparing kan ook veel opleveren. Isoleren bedrijven en huizen, duurzamer vervoer.

Sociaal energiebeleid: opbrengsten moeten terugvloeien naar de maatschappij.

Als een coalitiepartij geen verdere ambitie heeft ten aanzien van energie/ het klimaatakkoord? Dan wordt het wel moeilijk. Je moet de ambitie wel delen om meer klimaatneutraal te worden.

Alternatieve energiebronnen dan bespreekbaar?

Ja: dat is bespreekbaar. Nieuwe vormen: geothermie, golfslag/getijden energie.

Windmolens en zonnevelden geen doel op zich, maar kan ook boeren helpen als die door bijvoorbeeld bodemdaling niet meer kunnen boeren.

## 8. Landbouw & visserij

Heel belangrijk: verduurzaming van landbouw en visserij. Geen voorstander van uitbreiding intensieve vormen. Meer verbinding natuur en landbouw, dit heeft ook een positief effect op vogels en insecten.

Bij visserij is de duurzaamheid ook van belang.

De discussie omtrent pulskorvisserij is geen provinciale aangelegenheid, omdat het zich voornamelijk op zee afspeelt en het politieke debat een Europees debat is.

Als je ziet dat een beroepsgroep werk kwijtraakt dien je je hier wel om te bekommeren en zou je als provincie wel kunnen zorgen voor omscholing of iets dergelijks.

## 9. Criminaliteit/ondermijning

Minder grote problemen dan in Brabant. Aanpak is meer aan gemeenten.

## 10. Toerisme/recreatie

Al genoemd dat dit heel belangrijk is, maar wel gerelateerd aan natuur. Hier kun je nog meer op in gaan zetten: denk aan de Oostvaardersplassen, de randmeren (watertoerisme), dagjesmensen (Walibi). Ruimte geven en ondernemers stimuleren.

Er is veel ruimte in de polder. Een goed museum/meer cultuur naar de provincie zou hieraan nog verder kunnen bijdragen. 'Guggenheim in de polder'.



**4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Inclusiviteit. Zodat mensen met welke achtergrond dan ook zich welkom voelen in de provincie.

Rol provincie?

Ervoor zorgen dat je uitstraalt dat mensen welkom zijn en hiervoor beleid maken in de eigen organisatie.

Breng partijen bij elkaar, ga het gesprek aan en maak dan zo nodig beleid.

**5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

-Als men aangeeft dat het klimaatakkoord of de energietransitie niet nodig is.

-de Grondwet.

**6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?**

Als we kijken naar de afgelopen jaren hoe de PVV in de provincie heeft geopereerd, dan is samenwerking niet realistisch.

**1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

10. Het CDA is geen getuigenispartij, we willen wel zoveel mogelijk van ons programma gerealiseerd zien, we willen bestuurlijke verantwoordelijkheid dragen.

**2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (Eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

Een coalitie die elkaar op inhoud kan vinden. Het uitgangspunt voor het vormen van een coalitie is: een stabiele, werkbare meerderheid met een gedeelde visie en een gezamenlijke ambitie voor het gebied en de inwoners. Beginnen met de winnaars FvD en GL omdat zij in de positie zijn om dit gesprek te voeren. Wij sluiten niemand uit en kunnen met alle partijen gesprekken voeren, op basis van inhoud.

De huidige coalitie uitbreiden naar links of rechts?

Dit is wellicht te oud denken. Het nu ontstane gefragmenteerde politieke landschap kan leiden tot polarisatie, daarmee komen we geen stap verder voor de inwoners. Schouders er samen onder, in het gebied met de inwoners voor de regio resultaten boeken. Er zijn maatschappelijke opgaven die onze aandacht vragen.

**3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

Wij geven alle onderwerpen die genoemd zijn een 10, nevensgeschikt. Het zijn kerntaken van de provincie.

**1. Wonen**

Metropolitane verstedelijkingsopgave: een taak van de provincies om dit op een goede manier mogelijk te maken. Versnelde woningbouwopgave: wij hebben anders dan andere provincies geen woningcontingenten. Gaat ook om kwaliteit en doelgroepen. De provincie is faciliterend ten aanzien van allerlei regelgeving: zorgen voor het op orde hebben van natuurcompensatie, ontsluiting netwerken, bereikbaarheid, mobiliteit, bovenregionaal en op rijksniveau. Randvoorwaardelijk om woningbouw op productie te krijgen.

En sociale woningbouw?

Het is aan gemeenten om met woonvisies (zoals excellente woonmilieus) hier antwoord op te vinden. Wij creëren dan de randvoorwaarden om dat mogelijk te maken.

## 2. Natuur

Een cruciale nieuwe kerntaak voor de provincies, na de decentralisatie. We zijn klaar met het robuust maken van de natuur. Gaat nu om beleefbaar maken en toegankelijk maken, denk aan Markerwadden, IJmeer, etc. Het Oostvaardersplassen dossier is nu klaar.

Tevreden over de bottom up strategie bij het project Nieuwe Natuur, met burgerbetrokkenheid. Wat goed heeft gewerkt zijn de vooraf opgestelde criteria, en de betrokkenheid van de staten. Dit heeft een einde gemaakt aan een gepolariseerde situatie (Oostvaarderswold). Deze strategie voor wat betreft draagvlak en natuurontwikkeling is een lijn die we willen voortzetten op andere thema's. Denk aan de energietransitie, hier kun je ook in gesprek komen met de omgeving. Maar ook bij ruimtelijke processen.

Dient er alsnog een verbinding te komen tot robuuste natuur?

Nee het vraagstuk is nu hoe de natuur bereikbaar te maken en houden voor mensen, ook voor groeiende steden, zoals Almere.

## 3. Luchthaven Lelystad

Dit is een belangrijke gebiedsontwikkeling.

Hopen dat het Rijk tot een definitieve afronding komt.

Het levert rechtstreekse werkgelegenheid op, van circa 2500 rechtstreekse banen, maar ook nog afgeleide banen. Van groot belang voor Lelystad.

Uitbreiding?

We houden ons aan de maximale 45.000 vluchten die na de herindeling van het luchtruim mogelijk is.

Stel dat nog meer uitbreiding nodig/mogelijk is?

Dit is niet voorzien in de businesscase, de huidige omvang is toereikend om de groei van Schiphol op te vangen. Uitbreiding is nu niet aan de orde, dat is een Nationale luchthavendiscussie.

## 4. Mobiliteit/infrastructuur

Vervoersaanbod: In delen van de provincie bestaat een vraag naar vervoer die niet door Openbaar Vervoer wordt ingevuld, om allerlei redenen. Dit vraagt om smart mobility oplossingen (denk aan vraag afhankelijke oplossingen). Er zijn allerlei vervoersconcepten die wij nog kunnen adopteren, in aanvulling op ons OV netwerk. Zo vragen de Noordoostpolder en Dronten, de bottleneck bij de N50, veiligheid en doorstroming blijvende aandacht. Ook in relatie tot vliegveld Lelystad.

Ook het aan alle kanten onsloten zijn van Almere (IJmeerverbinding) verdient blijvende aandacht. Voor Flevoland is de combinatie van ontsluiting over weg, OV, en water van groot belang.

#### 5. Werkgelegenheid

Flevoland is één van de snelst groeiende regio's van Nederland. De bijbehorende structuurproblemen vragen aandacht: het opleidingsniveau, de arbeidsmarkt en voldoende scholing. De Human capital agenda is van belang. Niet alleen aandacht voor de hardware kant van de economie, maar ook voor de softwarekant: innovatie, aansluiting op Brusselse- en rijksinstrumenten, de arbeidsmarkt beter inregelen en ondernemers in hun kracht zetten.

#### 6. Onderwijs

Onderwijs vraagt om een sterkere koppeling met de arbeidsmarkt. Windesheim heeft nu al een groot effect en is daarmee een nuttige investering. Investeren in een levenlang leren in samenhang met digitalisering.

Verder investeren in slim samenwerken met universiteiten, zoals in Almere met Aeres hogeschool, zo ontstaat een academische omgeving zonder dat je een universiteit neerzet.

#### 7. Energie/duurzaamheid

Flevoland is het toonbeeld van een provincie waarin deze ambitie met veel draagvlak is vormgegeven. We zijn al 20 jaar bezig met het vormgeven van de energietransitie, we zijn inmiddels al toe aan de derde generatie windmolens.

Hiervoor is veel draagvlak en er is veel participatie. We zien hier veel mogelijkheden voor het praktisch omgaan met het vraagstuk.

Zijn er discussies omtrent de vraag of het voldoende oplevert om de horizonvervuiling te rechtvaardigen?

Hierover is geen discussie in Flevoland, door de wijze van aanpakken.

Kernenergie of andere bronnen?

Ook dat is een volgende fase in Flevoland, windenergie zit op zijn max. Nu kijken naar andere bronnen. En daarover ondernemers laten innoveren en maatschappelijk het gesprek aangaan. Huishoudens moeten niet de dupe worden.

We moeten onterechte beelden uit de wereld helpen. Draagvlak en realisme zijn van belang.

#### 8. Landbouw & visserij

Landbouw en visserij zijn belangrijk voor Flevoland, de opgave is om meer in ketens te denken en te produceren, meer de consument op te zoeken en diversifiëren. Alle fysieke condities zijn aanwezig voor meer innovatie en meer

gericht zijn op de consument. We kunnen dit ondersteunen met onze ontwikkelingsmaatschappij, subsidie, ontwikkelingsfondsen en scholingsvouchers. De eerste en tweedelijns ondernemersondersteuning is aanwezig. De provincie kan fungeren als aanjager.

#### 9. Criminaliteit/ondermijning

Flevoland is inmiddels van een schaalniveau dat je niet meer kunt wegkijken. Je moet kijken naar de vergunningverlening en acquisitie: welke ondernemers trek je aan? Samen signaleren en aanpakken. Omgevingsdiensten komen hier over de vloer, we zitten in de netwerken, we moeten blijvend met de kolom in gesprek.

#### 10. Toerisme/recreatie

Dit is groeiend in Flevoland, we hebben een eigen profiel, het is een steeds groter percentage van de werkgelegenheid. We hebben een mooie provincie die ruimte en capaciteit biedt om toeristen op te vangen.

Ambitie?

Ja, in combinatie met natuur is er nog veel potentie die onbenut blijft. Kansen voor Flevoland, om beter in de picture komen.

#### **4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Vitaal platteland: de leefbaarheid, het voorzieningenniveau, cultuur.

Het voorzieningenniveau staat buiten de metropool onder druk. Denk aan het Ziekenhuis, de rechtspraak, we moeten bij het Rijk aankloppen en aangeven dat het niet goed is als dergelijke voorzieningen zich terugtrekken bij de grote steden. Het behoud hiervan mag ook geld kosten.

Niet structureel verlieslijdend, maar dat zou ook niet aan de orde moeten zijn.

Het kan ook anders: als groeiende, relatief jonge provincie moet je hier ook naar kijken bij het inrichten van je infrastructuur. Daar hoort een goed basisziekenhuis bij.

Financiën: een gezonde, structureel sluitende meerjarenbegroting die past bij de ambities van het college.

#### **5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

Niets: altijd in gesprek gaan met elkaar, je moet altijd samenwerken. Nu helemaal: met deze fragmentatie, per definitie.

**6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?** Nu niet.  
Kan pas blijken in de gesprekken, wij zien op voorhand geen uitsluiting.

1. **Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

8. De PvdA neemt graag bestuurlijke verantwoordelijkheid. Samenwerking op grond van programmatische overeenstemming is hierbij een essentiële voorwaarde.

We dragen graag bestuurlijke verantwoordelijkheid, een jaar geleden zijn we weer toegetreden (tussentijds) tot de coalitie. We roepen niet vanaf de zijlijn hoe het beter kan. Lange traditie in Flevoland van bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen. Meewerken en verantwoordelijkheid dragen zit ons in de genen. Bij laatste deelname aan de coalitie maar een klein jaar om de portefeuille op te pakken. Creatieve aanpak nodig om in klein tijdvak resultaat te halen. In coalitieakkoord daarom zo concreet als het mogelijk is resultaten benoemen, maar ook niet te gedetailleerd, omdat de werkelijkheid veranderlijk is. Gedragen beeld over waar de provincie naar toe moet, dan komt de rest vanzelf.

Waar moet de provincie naartoe?

Een volwaardige provincie worden, de provincie is nog niet af. Krachtige samenleving, mensen, zorg en economie (werkgelegenheid, bedrijvigheid) als vliegwiel voor economische ontwikkeling. De derde component is de energietransitie: een forse slag maken met als uitdaging haalbaarheid, uitvoerbaarheid en betaalbaarheid.

Bij het tussentijds toetreden tot de coalitie is gezocht naar een daadkrachtig bestuurder met draagvlak. Met Jop Fackeldey een goede keuze gemaakt.

We staan op een belangrijk kruispunt, in MRA verband. De luchthaven is daarin een belangrijke factor, we moeten de goede afslag nemen die ervoor zorgdraagt dat we een eigenstandige positie innemen. Denk aan de discussie over het opheffen van de provincie. Je ziet inmiddels dat de onderlinge relaties sterker worden en dat we een mooie schakelfunctie vervullen tussen de MRA en de regio Zwolle.

De schakelfunctie in verbindingen en economie komt eraan: het toerisme trekt aan, maar ook de woningbouw. Om die laatste slag te maken is een krachtige samenleving van belang, denk aan de discussie rondom het ziekenhuis, die discussie is nog niet klaar.

## 2. **Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

Huidige coalitie werkt goed samen op basis van een gedeelde visie en ambitie voor Flevoland. Gezien de verkiezingsuitslag zou het onze voorkeur hebben te onderzoeken met welke winnaar, Forum of GroenLinks, een werkbare meerderheid gevormd kan worden.

Vraagt erom dat je programmatische overeenstemming hebt en over de geschilpunten kunt stappen. Met een goede overeenkomst zou het linksom en rechtsom kunnen gaan. Niets bij voorbaat uitsluiten, eerst over de inhoud gesprekken voeren. Oftewel onderzoeken met welke winnaar een werkbare meerderheid gevormd kan worden.

## 3. **Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

De kanttekening bij onze cijfers is: rekening houdend met wat al gerealiseerd is en de vraag: gaan we erover.

### 1. Wonen

7+ Heel belangrijk, waarbij betaalbare woonruimte voor iedereen voorop staat. Cruciaal voor onze provincie, we hebben hier alleen geen rol in omdat het helemaal aan de gemeenten is gedelegeerd. Wij kunnen alleen aanjagen en ondersteunen. Omgevingsvisie hierbij van belang.

### 2. Natuur

7 Heel belangrijk. Hiermee zijn we al op de goede weg in Flevoland, het accent dient te liggen op beleefbare natuurgebieden.

Veel gedaan aan nieuwe natuur, waarbij participatie van belang is geweest. Veel sterke natuur die we moeten behouden en die ook beleefbaar moet zijn (zie verder recreatie en toerisme), die we kunnen combineren. Hier kunnen we veel doen om Flevoland op de kaart zetten, denk aan de kustontwikkeling. Het wenkend perspectief van Nationaal Park Nieuwland: Francine Houben heeft hierin inspirerend gewerkt, wel scherpe keuzes maken, Markerwadden fasen 2,3,4,5, hoeft niet direct. Het vergezicht voor Nieuwland van Francine Houben vinden we mooi, Nationaal Park zet daarmee Flevoland op de kaart en is een vliegwiel voor recreatie en toerisme. Om de gebieden te verbinden, is nog veel werk te doen. We moeten gaan kijken welke elementen we nu al kunnen realiseren, maar het vermarkten als één



geheel is al een mooie start, de stip op de horizon is er. Gevaar is dat de financiële paragraaf nu de discussie doodslaat, ons belemmert om te beginnen.

### 3. Luchthaven Lelystad

8 Heel belangrijk als vliegwiel voor directe en indirecte economische ontwikkeling. Betrouwbare overheid, betekent dat we dit simpelweg dienen te realiseren.

Onze opgave is ervoor te zorgen dat we hier economisch van gaan profiteren.

Opleidingen en bedrijfsleven. Economiseren.

Wat dat betreft is het goed dat we Inditex binnengehaald hebben. 2500 extra banen moet haalbaar zijn. Waar dynamiek ontstaat, ontstaat werkgelegenheid.

### 4. Mobiliteit/infrastructuur

7- Heel belangrijk, investeren in mobiliteit en (spoor-)weginfrastructuur blijft nodig.

Er is al heel veel gedaan. Spoor is een taai dossier, doorzetten.

Lobby IJmeerverbinding levend houden. Kosten gaan voor de baat. Lobby naar het Rijk voortzetten.

### 5. Werkgelegenheid

8 Heel belangrijk, waarbij het investeren in een sterke economische infrastructuur voorop staat.

We hebben een hoge werkloosheid, te hoog, en een mismatch: te weinig laaggeschoolde banen. Bovendien wonen de hoogopgeleiden hier nog te weinig.

De kansen voor laaggeschoolde banen komen er aan. Voorwaardelijk hiervoor is wel goed onderwijs. Als het lukt dat iedereen meekomt, dan volgt krachtige samenleving.

### 6. Onderwijs

7 Heel belangrijk, waarbij de provincie vooral een rol speelt ten aanzien van middelbaar en beroepsonderwijs. Hogeschool Windesheim door inzet provincie er gekomen, de doorgaande lijn van MBO naar HBO komt nu tot stand. We hebben een relatief jonge beroepsbevolking klaarstaan die het voor bedrijven interessant maakt hiernaartoe te komen, provincie kan ook rol spelen in leven lang ontwikkelen. Universiteit?

Ja wenselijk, maar misschien niet meteen realistisch. Misschien wel bepaalde niches, zoals HBO werktuigkunde (luchthaven, havens) en water en logistiek.

Aeres als hogeschool ten aanzien van agrofood.

MBO even belangrijk omdat het tekort aan arbeid straks een wegingsfactor wordt ten aanzien van vestigingsbeleid (zorg, techniek).

Jongeren moeten dan ook in de buurt kunnen blijven wonen.

Tekort aan leraren: we hebben nu te weinig extra's om deze aan ons te binden. Met flankerend beleid kun je daar iets aan doen: denk aan wonen dan wel ruimte om te experimenteren.

#### 7. Energie/duurzaamheid

7 Heel belangrijk, de opgave duurzame energie staat hoog op de politieke agenda. Voor ons staan haalbaarheid, betaalbaarheid, uitvoerbaarheid voorop.

Gepolitiseerd onderwerp. We hebben een regioplan wind en zonneweides. Dat beleid de komende jaren uitvoeren, volop mee bezig. Geleerd van windenergie: belang creëren voor iedereen die erbij betrokken is: men kan participeren dan wel delen in de opbrengst. Of er nog meer moet gebeuren hangt af van toekomstige besluitvorming (Klimaatakkoord en RES). Betaalbaarheid voor gezinnen is cruciaal.

#### 8. Landbouw & visserij

7 Heel belangrijk, met daarbij aandacht voor een grotere diversiteit en het sluiten van kringlopen.

Visserij: Urk en pulskor daar gaan we niet over, maar we kunnen wel helpen met diversificeren (niet alleen vis). Visverwerking: zorgen dat je groot blijft. Rond de Noordoostpolder (aardappelen en uien) de trots die daarop is vergroten. De containerterminal is in dit verband ook van belang. Bodemdaling en grondwater zijn problemen die blijvend aandacht vragen. Evenals een goede balans tussen landbouwbelangen rest van de provincie en de twee steden.

Bij de landbouwtransitie kan Aeres een rol vervullen in het sluiten van de keten. Er is in onze provincie geen principiële discussie tussen landbouw of wonen.

Megastallen in principe niet, tenzij dierenwelzijn gewaarborgd is.

#### 9. Criminaliteit/ondermijning

6+ Belangrijk, waarbij het tegengaan van ondermijnende criminaliteit een brede bestuurlijke aanpak vergt. Dit is primair taak van rijk en gemeenten.

Goede balans tussen ondernemen en ondermijnen.

#### 10. Toerisme/recreatie

7 Heel belangrijk, zo kan Flevoland aantrekkelijker worden om te wonen, werken en recreëren. Identiteit van de provincie op de kaart zetten, maar ook als economische factor, profileren samen met Amsterdam. Zie de riviercruises samen met Batavia, via Amsterdam. Dit raakt de hele provincie, we worden als bestemming ontdekt, ook de luchthaven gaat hierin iets betekenen.

Nog wel wat te doen, meer attracties nodig zoals de orchideeënhoeve.

Walibi, veel watersport. Nationaal Park Nieuwland kan hierin iets betekenen.

**4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Krachtige samenleving. Er is veel te winnen als het gemiddelde opleidingsniveau stijgt, armoede wordt teruggedrongen, de gezondheid verbetert, de ziekenhuiszorg en jeugdhulp geborgd is, sociale veerkracht toeneemt, de (arbeids)participatie stijgt en de beroepsbevolking beter kan inspelen op de veranderende arbeidsmarkt.

Samenstelling bevolking bekijken, volwaardige voorzieningen nodig: gezondheidszorg, jeugdzorg, armoede. Per gemeente verschillend, vanuit de omgevingsvisie worden per gemeente contracten opgesteld om te kijken wat er nog nodig is, dan kijken wat de provincie hieraan kan en wil bijdragen.

**5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

Alleen kerntaken en uitvoeringskantoor rijk: dan niet.

Een gezamenlijk programma en doel voor Flevoland is nodig. Een programma zonder ziel is niet ons soort provinciebestuur. 'Je gaat er niet over' is niet het goede antwoord. Je moet als bestuur verbinden met de zes gemeenten. Ruimte om te doen wat nodig is. Het helpt als je redeneert vanuit maatschappelijke opgaven en die vooropstelt ipv kerntaken sec. Ergo: adaptief bestuur.

**6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?**

Nee, niet op voorhand. Samenwerkingsbereidheid en solidariteitsbesef zijn voor ons, naast programmatische overeenstemming, startpunten om politiek te bedrijven. We weten dat je compromisbereid moet zijn, dat verwachten we ook van anderen. Werken met wisselende meerderheden kan een optie zijn.

## VERSLAG FRACTIE CU

Harold Hofstra, Tamara Strating, 3 april 2019

### 1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?

10. Nu sinds een jaar in college, niet eerder gedaan. Bevalt goed, krijgen dingen voor elkaar. Pas een jaar bezig, dus wat ons betreft willen we de verantwoordelijkheid blijven dragen en in het college.

### 2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)

Lastig, het belangrijkste is een stabiel bestuur.

Er zijn twee grote winnaars. Een mogelijkheid is de huidige coalitie aangevuld met één van de twee winnaars. Het is belangrijk dat er een gedeelde toekomstvisie voor Flevoland is. Als we elkaar maar op de inhoud weten te vinden.

Onze toekomstvisie: Flevoland is een prachtige groeiprovincie, innovatief en ondernemend. Een provincie waar het goed wonen, werken en recreëren is, het voorzieningenniveau op orde is, met voldoende werkgelegenheid, ook voor kwetsbare mensen een plek.

Provincie kan als tussenbestuur faciliteren en verbinden, voor het vestigingsklimaat is de provincie aan zet, voor het overige willen we dat doen in samenwerking met de gemeenten.

Maar wij zien ook de worsteling die gemeenten hebben ten aanzien van het sociaal domein. Ook de omgevingswet (met de verschillende vastgestelde perspectieven) vraagt een rol van de provincie en gezamenlijk optrekken.

### 3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

#### 1. Wonen

Ontzettend belangrijk, maar in combinatie met werkgelegenheid.

In MRA verband zitten wij aan de flank, daar hoort goede huisvesting bij. Wij zijn nu teveel een forenzen provincie, meer werkgelegenheid, zodat men hier kan wonen en werken. We hebben bijvoorbeeld logistiek een aantal parels (luchthaven, overslaghavens), hoe kunnen we die een boost geven/verder helpen? We hebben een achterland tot aan Duitsland, goed ontsloten. Veel mogelijkheden: goud in handen, nu de ontwikkeling ter hand nemen. Inditex hebben we kunnen faciliteren. We hebben voldoende mogelijkheden om werkgelegenheid te creëren.

## 2. Natuur

Heel belangrijk, wij hebben prachtige natuur, het is een kerntaak van de provincie om dit te onderhouden en toegankelijk te maken voor recreatie.

Natuur uitbreiden?

Een interessante uitdaging is de overgang tussen natuur en landbouw, dit is nu een te harde scheiding. Voor natuur inclusieve landbouw zijn al mooie ideeën: denk aan weidevogelbeheer en andere gewassen.

Natuur inkrimpen?

Wij zijn geen voorstander van het inkrimpen van natuur.

## 3. Luchthaven Lelystad

We zijn al jaren voor de luchthaven. Het is een afweging tussen lusten en lasten. Aan een aantal randvoorwaarden moet worden voldaan, dus goed kijken naar vliegroutes en overlast beperken.

Uitbreiding?

Daarover zijn we niet enthousiast, want het is een overloophaven van Schiphol. De bredere discussie: 'hoe gaan we om met vliegverkeer' is daarin relevanter. Investeren in Openbaar Vervoer als alternatief is een interessantere discussie. Geen Amsterdamse toestanden hier.

## 4. Mobiliteit/infrastructuur

Dit heeft een verband met werkgelegenheid. Van belang te kijken naar knelpunten en slim omgaan met verbreding. Op zoek naar slimme flexibele oplossingen.

Ook het OV kent knelpunten, net zoals het fietsnetwerk en fietssnelwegen.

Denk aan een totale infra oplossing. Ook de laatste 5 km dienen we hierbij goed te bezien.

## 5. Werkgelegenheid

Al besproken bij de andere punten: een goed ondernemersklimaat voor wonen en werken in de provincie is van belang.

## 6. Onderwijs

Dit hangt met alle punten samen: onderwijs moet aansluiten op de werkgelegenheid die er is of kan komen. Verbindingen leggen tussen overheid en bedrijfsleven.

HBO is aanwezig, net zoals een dependance van Wageningen.

MBO+ opleidingen is nog een hele interessante volgende stap, specifiek voor een aantal sectoren zoals zorg, logistiek (verbonden aan Lelystad airport), aansluiten op hetgeen noodzakelijk is en innovaties die nog gaan komen, bijvoorbeeld in relatie tot de energietransitie. Triple helix: verbindingen leggen.

#### 7. Energie/duurzaamheid

Erg belangrijk: Het vastgestelde regioplan wind opschalen en saneren. Dat is voor nu voldoende. Het besluit over zonneweides is genomen. Nu moeten we ook gaan kijken naar andere vormen van duurzaam en innovatief opwekken: geothermie, waterstof. Hiervoor de infrastructuur borgen (energieopslag, oplaadpalen) en inzetten op besparende maatregelen. De investeringen aan huizen willen we niet opleggen.

#### 8. Landbouw & visserij

Dit is heel belangrijk. Ook de visserijlobby in Europa is een speerpunt. De agrarische sector is van groot belang. Dit goed op de kaart zetten. Bodemdaling is daarin een probleem. Van belang hierop te anticiperen.

#### 9. Criminaliteit/ondermijning

Een van onze speerpunten is meer geld nodig voor handhaving in het buitengebied om drugsdumping en hennepsteelt tegen te gaan alsmede ondermijning op vakantieparken. Waterbedeffecten voorkomen.

#### 10. Toerisme/recreatie

Deels al hiervoor besproken. We zijn een voorstander, maar wel in evenwicht met natuurbeleving. Geen natuurpretpark. We zijn voor het nationaal park Nieuwland, maar wel kritisch. We willen verblijfsrecreatie ook stimuleren. Inzet op overloop vanuit Amsterdam, ondernemers hierbij faciliteren.

#### **4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Omgevingsvisie: krachtige samenleving als strategische opgave, daarin moet je als provincie een rol kunnen spelen, houdt verband met alle bovenstaande punten.

Gaat er als een rode draad doorheen.

Is dit ook een democratisch krachtige samenleving? Digitale instrumenten voor feedback op provincie?

Ja: ook de kracht die is ingegeven vanuit bijvoorbeeld boosheid in de samenleving kun je positief inzetten. Boosheid van burgers is eigenlijk betrokkenheid.

Gaat ook over toenemende eenzaamheid in de samenleving, daarin kun je als provincie ook een rol nemen. Vliegwielen zijn, profiteren van het feit dat je een kleine provincie bent.

**5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

Geen niet onderhandelbare punten, je moet het overal over kunnen hebben. Politiek is mensenwerk. Vertrouw je elkaar en durf je daarop te bouwen. Waarden horen hierbij: eerlijk en integer. We gaan voor de inhoud, spelen niet op de man. Met vijf gedeputeerden zou ideaal zijn.

**6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?**

Nee. Er zijn wel partijen waar we programmatisch ver vanaf zitten: bijvoorbeeld de PvdD, dit is de afgelopen periode gebleken, maar op andere onderwerpen kunnen we het weer eens zijn.

## VERSLAG FRACTIE SP

Frans Mulckhuijse, Maike Müller, 3 april 2019

### **1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

Moeilijk in een cijfer uit te drukken, een 8, omdat de SP zijn verantwoordelijkheid wil nemen indien noodzakelijk.

Terugblikkend op de afgelopen periode is het wel van belang om de Flevolandse bestuursstijl en cultuur in beeld te hebben en af te spreken hoe je daarmee omgaat.

### **2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

Alles op links en een stukje van het midden: PvdD, GroenLinks, PvdA, SP, CU, 50PLUS, CDA. Gedroomde coalitie zit er gezien de uitslag verkiezingen eigenlijk niet in. Gezien die uitslag zouden Forum, VVD, PVV en CDA aan de slag moeten. Maar gezien de uitslag zou ook GroenLinks een rol moeten spelen. Als het moet doen we mee, maar we zien het niet zo snel gebeuren.

### **3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

#### 1. Wonen

9. Uit de vorige periode stond in het coalitieakkoord dat de provincie een woonvisie zou ontwikkelen, die is niet doorgegaan, maar nog steeds heel belangrijk. Meer sociale betaalbare koopwoningen en huurwoningen is van belang. Almere is opgericht om te wonen en nu zijn er wachtlijsten van 12 jaar. Je wilt dat mensen kunnen blijven wonen in onze steden als starters.

#### 2. Natuur

7. Natuurontwikkeling van onderaf, zoals aangevangen, vraagt om doorontwikkeling om de natuurwaarden goed te borgen. Nationaal Park: nogal groots en meeslepend. Mag zich wat rustiger en gaandeweg ontwikkelen, meer in stukjes knippen en dan accorderen. Niet meteen de grootse aanpak zoals nu voorzien, ook financieel. Er zijn ook nog andere natuurgebieden die onze aandacht verdienen. Als het goed gaat met de mensen gaat het ook goed met de natuur.



### 3. Luchthaven Lelystad

9, vanwege de werkgelegenheid. Geen doorgroei of nachtvluchten. Houden aan de afspraken die gemaakt zijn.

Als verdere groei nog veel meer banen oplevert?

Hangt ervan af: van de overlast, van andere factoren. We zijn daar kritisch op, maar niet principieel tegen.

Per gemeente wordt daar nu al anders tegenaan gekeken, dus het ligt best divers. Wat er nu ligt, daar hebben we mee ingestemd, dat gaan we niet terugdraaien. We hebben een pragmatisch insteek, het Rijk bepaalt, dus dan eruit halen wat erin zit v.w.b. infrastructuur en banen.

### 4. Mobiliteit/infrastructuur

Inzet op OV en kleine Lelylijn, dan is meer asfalt ook minder noodzakelijk.

Energietransitie zal ook betekenen dat OV belangrijker wordt.

### 5. Werkgelegenheid

9. Heel belangrijk.

Provinciaal beleid ter stimulering?

Inditex en spirocan zijn door provinciaal beleid mede tot stand gekomen. Doorzetten.

### 6. Onderwijs

9. Heel belangrijk. Veel MBO opgeleid, hoe noordelijker je komt hoe lager het opleidingsniveau. Kijken of je een alliantie kunt aangaan met meer HBO en hogere scholen (dependance Wageningen) en hoogopgeleiden binnenhouden (wonen en werkgelegenheid).

### 7. Energie/duurzaamheid

8. De energietransitie moet doorgaan. Participatiemogelijkheden van groot belang, lokale bewoner en corporaties/stichtingen die kunnen mee-ontwikkelen en investeren en er de revenuen uit halen.

Zon op land?

Het beleid dat er nu ligt (eerst 1000 hectare) voldoet, dan verder kijken. Dan is de noodzaak om heel veel op landbouwgrond te doen er niet echt.

### 8. Landbouw & visserij

7. In ons verkiezingsprogramma opgenomen dat we duurzaamheid in de landbouw heel belangrijk vinden. Nieuwe teelttechnieken toepassen. Geen megastallen: inklinking van stallen. Er mogen wel nieuwe komen, maar dan milieu- en diervriendelijker.

9. Criminaliteit/ondermijning

6. Niet zozeer een taak van de provincie.

Van belang dat de veiligheids/justitieketen volledig in de provincie en steden aanwezig is. Rechtbanktaken weer volledig in Lelystad. Doet ook iets voor de beeldvorming als je de justitieketen weer in de eigen provincie hebt. Geldt ook voor andere voorzieningen.

10. Toerisme/recreatie

5. Onze grootste attracties zijn particuliere initiatieven. Faciliteer eerder de recreatie voor de gewone mens (natuur) en laat de rest aan de particuliere ondernemers, creëer hiervoor de juiste randvoorwaarden. Geen grootschalige projecten.

**4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Naar aanleiding van het sluiten van het ziekenhuis: het in kaart brengen van het Flevolandse zorglandschap. Lelystad heeft een volwaardig functionerend ziekenhuis nodig, zeker nu de luchthaven er komt. Aanrijtijden naar het ziekenhuis zijn te lang. Vanuit Emmeloord naar Lelystad te lang. Op Urk maakt men zich zorgen voor complicaties bij zwangerschap.

Vanuit oogpunt van werkgelegenheid en vestigingsklimaat ook belangrijk.

Participatie en leefbaarheid kleine kernen/ vitaal platteland. Dit heeft relatie met een goed OV.

**5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

Niet alleen aandacht voor kerntaken, ook leefbaarheid van groot belang: zie fonds leefbaarheid.

Energietransitie moet doorgaan, misschien zelfs schep erbovenop. Afbouwen onbespreekbaar.

Extra uitbreiding vliegveld op dit moment een stap te ver.

Geen extra landschapskunst.

Floriade: geen extra geld, ook niet via Fonds Verstedelijking Almere

**6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?**

We sluiten niet uit, maar onze basisprincipes/kernwaarden verschillen heel erg met PVV en Forum, maakt het erg ingewikkeld om samen een coalitie te vormen.

**1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

Tussen 6 en 7: Enerzijds wil je zoveel mogelijk uit je programma realiseren; anderzijds wil je ook staan voor je eigen principes en programma. Indien er een werkbare coalitie is, is de motivatie er.

**2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

Op basis van de programma's: FvD, VVD, CDA, CU en 50PLUS.

Hiermee heb je 22 tot 23 zetels.

Optie twee: FvD, VVD, PVV, CDA en 50PLUS. Hiermee heb je 23-24 zetels.

Over links zal het getalsmatig moeilijk worden, we verwachten een midden dan wel rechts traject.

Je hebt ons in bepaalde varianten getalsmatig niet nodig, maar programmatisch zijn er voldoende overeenkomsten. Met 21 zetels ontstaat in het huidige bestel best een afbreukrisico. Omdat er nog relatief veel onbekenden zijn en je niet vooraf weet of je alle kikkers steeds in de kruiwagen kunt houden. Dan is een iets grotere meerderheid aan te raden.

Met een ruimere coalitie met 5 gedeputeerden kun je prima besturen.

**3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

**1. Wonen**

9. Wonen is een grote prioriteit voor ons. Indien je als provincie zeggenschap hebt, kun je ervoor zorgen dat bij nieuwbouw of renovatie een minimaal aantal levensloopbestendige woningen wordt gerealiseerd. Je moet ook voor starters en studenten bouwen en scheefwonen tegengaan. De wachtlijsten zijn te lang.

**2. Natuur**

8. Prioriteit is het beter uitnutten van hetgeen we al hebben. Een project als Nieuw Land, daar hebben wij grote moeite mee. Bijvoorbeeld, maar niet alleen, omdat de

openstelling voor het publiek alleen aan de randen gaat plaatsvinden. Het is niet zo dat we natuur tekort komen. Belangrijk om eerst wat er is goed te beheren. Er komt vast ook nog natuur bij omdat gebieden verzakken. Destijds is de provincie 140 miljoen kwijtgeraakt aan Oostvaarderswold. Dergelijke megalomane projecten moeten we niet herhalen, we moeten het bestaande koesteren en beter benutten. Alleen reële uitbreiding.

### 3. Luchthaven Lelystad

8. Een heel belangrijke economische ontwikkeling, we staan achter de huidige plannen. We zijn terughoudend ten aanzien van verdere doorontwikkeling. We moeten voorkomen dat het een afvoerputje wordt van Schiphol, het moet geen 'busstation' worden in relatie tot vakantievluchten. We beogen welvaart in balans met het welzijn van inwoners. Zo mogelijk inzetten op prestatieafspraken met de luchthaven, met eventuele boeteclausules.

### 4. Mobiliteit/infrastructuur

8. We willen het bestaande wegennet veiliger maken. Veiligheid is een discussiepunt in deze provincie. We willen een uitstekende verbinding met de provincies om ons heen, inzet op de A27 en ontsluiting naar Utrecht over zowel wegen als het Openbaar Vervoer. Een hogesnelheidslijn, eventueel in combinatie met goederentransport, kan onderdeel uitmaken van onze toekomstvisie. Evenals andere logistieke innovatie in Flevoland. Hierbij kunnen we ook lightrail overwegen. Goede betaalbare busverbindingen zijn voor ouderen belangrijk, in de gehele provincie.

### 5. Werkgelegenheid

8. Tegenwoordig ben je als 45-plusser in een aantal sectoren al afgeschreven. We willen begeleiding van oudere werklozen naar nieuw werk. We willen het goede voorbeeld geven: bij gelijke geschiktheid de voorkeur geven aan een oudere sollicitant. Een beleid op positieve discriminatie van ouderen. Ook bij aanbestedingstrajecten en potentiële banen in Flevoland dienen we eerst in de eigen omgeving te kijken, zodat een multipliereffect kan ontstaan. Nu zetten we te veel werk buiten de provincie weg.

### 6. Onderwijs

8. Hier ligt geen primaire taak van de provincie. Wel van belang om lerarentekort te bestrijden met gerichte stimulering. 50PLUS is tegen financiering vanuit de provincie van scholen.

## 7. Energie/duurzaamheid

9. We willen duurzaamheid stimuleren. De energie transitie alleen in een tempo dat realistisch en betaalbaar is. Dit vraagt een kosten-batenanalyse. Geen nieuwe windmolens. Ook hier geldt: een verantwoorde energietransitie in termen van kosten en baten. We zijn wel voor opschalen en saneren. Subsidie als een achtergestelde lening zien.

We zijn kritisch op zonneparken, er zijn voldoende andere mogelijkheden om met zonnepanelen te werken. Geen voorstander van zon op landbouwgrond.

## 8. Landbouw & visserij

8. Flevoland is een agrarische provincie, we moeten blijvend inzetten op innovatie en nieuwe landbouwtechnieken. Bij inklinkende grond hoef je niet te kiezen voor zon op deze grond, maar kun je ook kiezen voor andere innovatieve technieken. Er is veel expertise in deze polder. Hier kunnen we meer gebruik van maken. Denk aan Wageningen universiteit. We zijn leidend in de wereld ten aanzien van een aantal producten zoals aardappelen, dit kunnen we meer uitnutten. De combinatie van metropolitaan gebied en tegelijkertijd zijn van grootste voedselproducent is uniek. 50PLUS is tegen wijzigingen bestemmingsplannen van landbouwgronden als winstdoelstelling.

## 9. Criminaliteit/ondermijning

Veiligheid: 8. Welzijn is voor onze kiezers een eerste prioriteit en dit begint met veiligheid. Als provincie hebben we hierop beperkte invloed.

## 10. Toerisme/recreatie

7. In relatie tot de andere onderwerpen zijn we op dit cijfer gekomen, het is natuurlijk belangrijk voor werkgelegenheid, maar niet de eerste prioriteit. Provincie kan hier infrastructurele knelpunten wegnemen. Het creëert veel parttimewerk dat voor veel van onze achterban een leuke baan kan opleveren. Aanjagen als onderdeel van de Flevolandse economische agenda, met accenten op bereikbaarheid en arbeidsparticipatie. Positief investeringsklimaat creëren.

## 4. **Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Nee, alles besproken. Het gaat ons om participatie van ouderen in de breedste zin van het woord.

**5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

We houden niet van blokkades leggen, daarom zullen wij bij voorbaat niets op tafel leggen. We zijn tegen discriminatie in welke vorm dan ook en daarom bereid tot een constructief gesprek met iedereen. Een coalitie vormen, vraagt om geven en nemen.

**6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?**

Nee.

**1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

10. Beste manier om invloed uit te oefenen voor waar Flevoland naar toe gaat is in de coalitie, wij verwachten een bescheiden rol. Met twee zetels is bescheidenheid passend. Als we meedoen, willen we wel volwaardig meedoen.

Teleurgesteld?

Niet zo erg als gevreesd, maar ook niet zo goed als gehoopt. We moeten het ermee doen. De peilingen gaven het al een beetje aan. Kennelijk maakt het niet uit hoe hard je werkt in de afgelopen vier jaar, gaat uiteindelijk om de landelijke politiek. Jammer.

**2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

Met de huidige uitslag lastig, iedere coalitie die breed gedragen wordt en vanuit het midden tot stand komt, is bespreekbaar. Dan kom je uit op VVD, CDA, GL, PvdA, CU. De zesde partij is een keuze: met D66 heb je 21 zetels.

Gegeven de verkiezingsuitslag is het eerst onderzoeken van een coalitie waarin FvD een rol heeft voor de hand liggender.

We hebben al veel ervaring met de PVV, wij kregen al vijf moties van wantrouwen van hen, dit geeft wel aan wat de verhoudingen zijn tussen PVV en D66. Daarmee is het misschien ook niet geloofwaardig dat wij samen in een coalitie zitten.

We sluiten de PVV niet uit als samenwerkingspartner in Provinciale Staten, maar in een coalitie is bestuurlijke verantwoordelijkheid delen met de PVV voor ons niet logisch en passend.

FvD kennen we niet, maar als je hoort hoe Thierry Baudet zich uit over immigranten, dan past dat niet. Wij weten niet in hoeverre de lokale Forum mensen zich identificeren met dat gedachtengoed. Geldt ook voor andere dossiers, waarin we grote verschillen zien met de standpunten van Forum. Denk aan de standpunten ten aanzien van onderwijs, die nu landelijk worden geuit. Als de standpunten lokaal overeenkomen met de standpunten die landelijk worden geuit, dan zien wij een gezamenlijke deelname niet zitten.

### **3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

#### **1. Wonen**

Als provincie zijn we er tot nu toe terughoudend in geweest om aan de gemeenten op te leggen hoe ze dat moeten doen. Dit werkt prima: wij zijn niet zo groot dat dat nodig is. Leefbaarheid is van belang, gemeenten moeten hier afwegingen in maken. We hebben al veel grond aangewezen voor woningbouw, er is ruimte genoeg. Geen groot issue in Flevoland. Er hoeft geen landbouwgrond of natuur opgeofferd te worden. Leefbaarheid gaat om natuur etc. maar ook over de onderwerpen die hierna in het gesprek aan de orde komen. Denk aan voorzieningen zoals een ziekenhuis. Heel belangrijk maar ook geen taak voor de provincie. Rijk op aanspreken.

#### **2. Natuur**

Voor leefbaarheid heel belangrijk, er is veel ruimte voor in Flevoland, dus hier kun je echt een rol in spelen. Ook voor de rest van het land van belang en positief voor toerisme en recreatie. Van belang daarom hierop in te zetten, we kunnen spectaculair op natuurontwikkeling inzetten zonder landbouwgrond op te offeren: Nationaal Park Nieuwland.

Half miljard? Nee dat is onzin. Voor de provincie kost het een paar miljoen, andere partners dragen bij. In het Markermeer zou je nog een aantal keer de Markerwadden kunnen herhalen, dit heeft positieve impact op het ecologisch functioneren van het Markermeer en de Oostvaardersplassen. Het mag wat kosten, maar gaat wel in cofinanciering: Er zijn samenwerkingsovereenkomsten met het Ministerie van I en W voor het project Oostvaardersoevers, er moet ook wat geld van de provincie bij, maar je haalt ook veel geld naar de provincie toe. Wat het oplevert is hier belangrijker dan wat het kost. Wat het oplevert: Spectaculaire natuurontwikkeling die veel investeringen naar de provincie toetrekt en ecologische waarde die het hele milieu in evenwicht kan brengen. Daarnaast impact op toerisme, recreatie en woongenot (leefomgeving gaat erop vooruit).

#### **3. Luchthaven Lelystad**

Doorgaan zoals afgesproken.

Uitbreiding?

Er is nu ruimte voor 45.000 vliegbewegingen, dat is reëel, daar is het besluit op voorbereid. Herindeling luchtruim noodzakelijk.

Meer dan 45.000?

Alleen als het past, ligt aan de uitwerking. Dan zitten we ergens in 2040. Niet over eigen graf heen regeren. Op dat moment dient de druk op de omgeving afgewogen te



worden tegen andere factoren. Denk aan werkgelegenheid, we wachten al 25 jaar op uitbreiding van het vliegveld. In absolute aantallen lijkt het misschien niet veel, maar werkgelegenheid voor Flevoland van groot belang, in een categorie die moeilijk te vervullen is voor wat betreft werkgelegenheid tot nu toe.

#### 4. Mobiliteit/infrastructuur

Belangrijk, inzetten op zoveel mogelijk Openbaar Vervoer ook om kleinere kernen bereikbaar te hebben, zo nodig met maatwerkoplossingen. Aanbesteding Openbaar Vervoer is voor de komende 10 jaar geregeld. Daarmee de grote principiële beslissingen achter de rug. Inzet op zero emission en bereikbaarheid kleine kernen. OV versus asfalt?

Er zijn verschillende vervoersbehoeften, het OV kan de druk op wegen inperken. Maar zodra er minder files zijn, gaat men weer de auto in. Het vraagt om continue afweging. Grote knelpunten zoals de N50 en Roggebot worden opgepakt. Inclusief de bestaande knelpunten. Spoor, A6 en OV Saal wordt aan gewerkt en op gelobbyd richting het Rijk.

#### 5. Werkgelegenheid

Toerisme, recreatie en luchthaven zijn belangrijk voor werkgelegenheid. De aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt is van belang. Het toeleiden van mensen die werkloos zijn naar arbeid is van gemeenten. Inditex is een mooi voorbeeld, net zoals de havens die we hebben aangelegd, het vestigingsklimaat is daarmee zo verbeterd dat mensen hier willen wonen.

#### 6. Onderwijs

Aansluiting op de arbeidsmarkt is van belang. Zoals we ooit hebben geïnvesteerd in Windesheim, blijft het van belang om te investeren in het voorzieningenniveau en dit op peil te houden, bijvoorbeeld door te kijken of we een universiteit kunnen aantrekken. Daarom ook geïnvesteerd in een internationale school.

#### 7. Energie/duurzaamheid

Bestaande ambitie is mooi, op weg naar klimaatneutraliteit. Die moeten we waar maken. Staat hoog op de prioriteitenlijst. Ook als het vraagt om zonneparken op landbouwgrond. Het zou mooi zijn als het alleen lukt met incurante stukken grond, maar als landbouwondernemer zon op land wil, dan moet deze ondernemer dat zelf weten.

Meer windmolens?

We hebben een regioplan wind, met een hoge ambitie, nu is het zaak die uit te voeren. Nog meer windmolens zijn niet nodig.

Als het Rijk vraagt meer molens te plaatsen?

Als het maatschappelijk inpasbaar is, dan kan het, maar andere provincies hebben ook zelf het een en ander te doen. We moeten niet gestraft worden voor goed gedrag.

#### 8. Landbouw & visserij

Zoveel mogelijk kringlooplandbouw en natuur inclusieve landbouw.

Bij bulkproductie verliezen we het van andere landen. Meerwaarde zit in de natuur inclusieve landbouw.

Megastallen?

Als het diervriendelijk kan: ja. Het moet gaan over dierenwelzijn, los van de omvang van de stallen. Uitbreiden om bijvoorbeeld meer leefruimte voor hetzelfde aantal dieren te creëren moet bijvoorbeeld wel kunnen.

#### 9. Criminaliteit/ondermijning

Hierin zijn we als provincies coördinerend en regisserend, lastig te beoordelen of de problematiek hier zodanig speelt dat we dat moeten doen. We moeten ondermijnende activiteiten in ieder geval niet in de hand werken, niet naïef zijn.

#### 10. Toerisme/recreatie

Dit hebben we bij de andere thema's al deels besproken, het past goed bij de investering in Nationaal park Nieuwland. Misschien is hiervoor ook elders nog ruimte, bijvoorbeeld aan de oostkant van Dronten. Hier kunnen we meer op inzetten, in combinatie met natuur.

#### **4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Kunst en cultuur: draagt bij aan de leefbaarheid van een omgeving. Denk aan landschapskunst, hier mogen we meer in investeren.

We willen ook podiumkunst etc. in stand houden vanuit de overtuiging dat je niet alleen wegen kunt aanleggen en stenen stapelen en dan denken dat er een goede maatschappij ontstaat. Ook een museum kan hieraan bijdragen, bijvoorbeeld in Almere (overloop uit Amsterdam).

Bestuurscultuur is belangrijk: deze moet gebaseerd zijn op samenwerking in de coalitie en met de gemeenten. Is niet alleen een technocratische exercitie op basis van inhoud. De bestuurscrisis die we hebben meegemaakt was niet op de inhoud. Samen ergens voor gaan is belangrijk. Dit geldt ook voor hoe we samenwerken met gemeenten, met de coalitie en oppositie.

De gewenste cultuur is samen te vatten in de kernwoorden collegialiteit, samenwerking en constructief.

## **5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

Lastig om in een coalitie te zitten waarin de ambitie op klimaat minder wordt dan het nu is of als we op dat vlak gerealiseerde projecten terugdraaien.

Geen afbraakcoalitie.

Je kunt bespreken om dingen anders te doen, maar de toekomstvisie Nationaal Park Nieuwland (waar we nu 20 mln. in investeren) en de energietransitie afbreken, kan niet. Dit is voor ons niet onderhandelbaar, maar uiteraard kan wel over een andere invulling van beleid gesproken worden.

## **6. Zijn er partijen die je op voor hand uitsluit van samenwerking?**

De kans dat wij bestuurlijke verantwoordelijkheid delen met de PVV achten wij klein. Ten aanzien van de idealen van forum en de grondbeginselen van Forum lijkt samenwerking ook onwaarschijnlijk.

Voordat de vooraf gedeelde vragen worden doorgenomen, wordt op verzoek van de Partij voor de Dieren stilgestaan bij de vraag waarom het onderwerp bestuurscultuur niet als zodanig is opgenomen en waarom de Partij voor de Dieren deze vraag van belang vindt. Hierbij wordt aangegeven dat het ontslag van een gedeputeerde, wegens de bestuurscultuur, de aanleiding vormt om hier een waarde aan te geven door het stellen van de vraag: wat verstaan we hieronder? Besproken wordt dat het stellen als vraag geen meerwaarde heeft in relatie tot een afdwingbare cultuur.

**1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

We staan open voor het gesprek over deelname, maar zijn eerder op zoek naar invloed dan macht. Dit kan vanuit beide posities: coalitie en oppositie. Moeilijk om hier een cijfer aan te geven. Cijfer 5 of 6.

**2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

Een neutrale coalitie waarin een college-akkoord op hoofdlijnen wordt bereikt. Geen dichtgetimmerd akkoord, neutrale vertegenwoordigers in het college, onafhankelijk collegeleden die de afspraken uitvoeren, met tussentijds afrekenbare doelen. Anders dan het nu gaat. In zekere zin gaat het nu zo in de gemeente Almere. Je kunt je als fractie beter profileren, zonder dat het tot onwerkbaar leidt. Zeker met de huidige uitslag wordt anders alles een compromis, er blijft niets overeind van de idealen. Dat zien we liever niet. Op hoofdlijnen het eens worden, op de rest met wisselende meerderheden werken. Zodat je als volksvertegenwoordiger geloofwaardig kunt blijven ten aanzien van je idealen.

**3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

Lastig om ten aanzien van de onderwerpen onderwijs en werkgelegenheid te spreken nu deze niet zozeer bij de provincie zijn ondergebracht. Deze worden dan ook alleen vanuit een voorwaardenscheppend perspectief besproken.

1. Wonen

Wonen, niet specifiek van de provincie, maar wel van belang dat er meer betaalbare (sociale) huurwoningen komen. Bescherming meest kwetsbaren. Provincie kan in regionale samenwerking hier een rol pakken.

Ook verduurzaming van woningen, in relatie tot energietransitie. Rol provincie: meer samenwerken met woningbouwcorporaties, tav energiebesparing (waaronder asbest eraf, zon erop).

## 2. Natuur

Natuur is van levensbelang, robuuste natuur, robuuste natuurverbindingen.

Nieuwe natuur in plaats van Oostvaarderswold is zonde, gaat ten koste van biodiversiteit.

Markerwadden zijn een mooi voorbeeld van reeds behaalde resultaten.

## 3. Luchthaven Lelystad

Als je werkt aan een klimaatbeleid is het niet goed om een klimaatvervuilende activiteit uit te breiden, met name omdat het zich richt op korte vakantievluchten. Liever dat er geïnvesteerd wordt in openbaar vervoer. Er is nog politieke ruimte (in tweede kamer en in Europa) om het terug te draaien. Ook de ligging ten opzichte van de Oostvaarderplassen blijkt onvoldoende onderzocht. Het ligt op 6 km afstand, hemelsbreed. Deskundigen geven aan dat dit nader onderzoek vraagt.

Veiligheidsrisico op ganzen in de motor ook onvoldoende onderzocht. En hoe verhoudt zich dit ten opzichte van beschermd Natura 2000 gebied voor vogels? Fijnstof en geluidsoverlast zijn ook argument.

Zijn er combinatiemogelijkheden waardoor het wel zou kunnen?

Nee die zijn er niet. Het valt niet te combineren.

Provincie heeft als ambitie om energieneutraal te zijn voor 2030 inclusief mobiliteit.

Hier wordt het vliegveld buiten gehouden omdat we anders de norm niet halen. Zo hoort het niet te werken.

## 4. Mobiliteit/infrastructuur

Duurzaam OV, betaalbaar en toegankelijk, met name in noordelijk Flevoland (hier zijn de dorpskernen niet altijd bereikbaar) terwijl er miljarden naar de A6 gaan. We moeten betere keuzes maken. De uitbreiding van het OV (Flevolijn) is wegbezuinigd, terwijl we blijven groeien (Almere). Verbinding naar het noorden met de trein is ook niet voldoende (Zuiderzeelijn).

## 5. Werkgelegenheid

Hier gaat de provincie niet direct over. Lelystad airport is niet de oplossing, eerder 500 banen dan de geprojecteerde banen, bovendien kost het elders banen.

De overlast in andere provincies zorgt voor minder werkgelegenheid elders.

Wij kijken ook naar dit overstijgende belang. We willen het probleem niet verplaatsen naar de Veluwe.

De werkgelegenheid is meer gediend met een lagere loonheffing en meer belasting op schaarste.

Duurzame sectoren faciliteren levert een win - win situatie: kennis ten aanzien van duurzaamheid en werkgelegenheid.

Geldt ook voor circulaire economie en circulaire landbouw: Flevoland als toonbeeld van duurzaamheid (zie ook Floriade) in technologie.

We hebben wel een energieagenda, maar durven ons niet uit te spreken over de veehouderij, terwijl daar bijzonder veel vervuiling en inefficiëntie plaatsvindt. De schaalvergroting zorgt ervoor dat boeren ondernemers worden.

## 6. Onderwijs

Voor wat betreft locatie en naar Flevoland toehalen: universiteiten en hogescholen met een duurzaamheidsagenda/opleiding.

## 7. Energie/duurzaamheid

Aan de energieagenda toevoegen: Tussentijds afrekenbare doelen, zodat je je aan de afspraken houdt. Niet alleen energie neutraal, ook klimaat neutraal.

## 8. Landbouw & visserij

Inzet op akkerbouw, we hebben heel goede grond in Flevoland, heel geschikt voor biologische landbouw, waar groeiende vraag naar is. Dit dan ook stimuleren.

Uitbreiding van megastallen niet toestaan.

Geitenstop is nu ingevoerd vanwege volksgezondheid, maar ook vanwege dierenleed dienen we dit uit te breiden naar andere diersoorten.

Meer toezien op controle en handhaving op de 4 mln. dieren in Flevoland.

Visserijstop op de meren, geen vergunningen voor de beroepsvisserij, er bestaat geen manier om duurzaam te vissen er is nu overbevissing.

Ook pulskorvisserij is niet duurzaam.

Vissenkweek is één van de meest dieronvriendelijke manieren van dieren houden.

## 9. Criminaliteit/ondermijning

Belangrijk om aan preventie te doen (omgeving beheren, mooie groene omgeving helpt tegen criminaliteit). Investeren in groene Boa's. Stropen en lozingen van chemicaliën tegengaan.

#### 10. Toerisme/recreatie

Prima, tenzij het ten koste gaat van natuur, milieu, klimaat.

Voorbeeld: In de Oostvaardersplassen is het de bedoeling om 2 mln. Bezoekers te ontvangen. Dit is hetzelfde aantal als Krugerpark, dit gaat schade toebrengen.

Beschuttingsbossen worden opgeofferd (sport en recreatiebossen): dit zijn de verkeerde keuzes. Versturende recreatie en toerisme krijgt onze steun niet.

Andere recreatie kan wel.

Inzet op robuustheid (Lepelaarsplassen en Oostvaardersplassen verbinden) is positief.

Dan profiteert de natuur.

#### 4. **Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Dierenwelzijn.

Einde aan de hobbyjacht in het algemeen.

Verbieden uitbreiden en vestiging megastallen.

Onmiddellijk einde aan de jacht in de Oostvaardersplassen en aanbrengen van beschutting.

#### 5. **Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

Dierenwelzijn is een heel belangrijk issue. En laat dingen open waarop je elkaar niet vindt en waarop je dan met wisselende meerderheden kan werken (dan hoef je daar niet te onderhandelen).

#### 6. **Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?**

Nee

Maar wat we nog wel willen vermelden: we willen een vrouw in het college! Alleen mannen is niet acceptabel.

**1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

7 Speelt bij de SGP niet zo, we proberen zoveel mogelijk te bereiken in onze dagelijkse politiek. Als we gevraagd worden schuiven we aan, hoeft niet, maar indien gevraagd staan we er.

**2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

Meest kansrijk? Het kennen van Forum geldt hierbij een beetje als disclaimer. De SGP gaat voor stabiliteit, een stabiel college is belangrijk, je beseft dat de verkiezingsuitslag betekent dat Forum daar onderdeel van uit moet maken. Dan is het dus: Forum, VVD, PVV, CDA. Wetend dat de PVV door een aantal mensen uitgesloten wordt, zou je de PVV in kunnen ruilen voor de combinatie CU/SGP of als twee afzonderlijke partijen. Dan ben je in onze optiek al behoorlijk uitgeput. Is een wankel evenwicht. Nogmaals: we kennen de stabiliteit van Forum nog niet, daar moeten we maar gewoon van uitgaan. Deze combinatie is misschien wankel maar het is ook mooi, want het creëert noodzaak om andere partijen mee te nemen. Nipte meerderheid heeft zijn charmes.

**3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

1. Wonen

8. Belangrijk, maar sinds de jaren 80 niets mee gedaan, bij de gemeenten neergelegd, op zijn Flevolands. Om regie te voeren als provincie, daar zijn we in Flevoland niet van. Er is ook geen noodzaak voor meer regie, er is goed contact met de gemeenten.

2. Natuur

Als je een 10 aan natuur geeft vind je het heel belangrijk. We willen geen extra natuur, maar wel investeren in bestaande natuur, daarom geven we een 7. Meer biodiversiteit binnen de bestaande natuur, meer beleefbaarheid en bereikbaarheid, de natuur die er is, is met bepaalde bedoeling aangelegd. De reflex dat je alles moet verbinden herkennen we niet. Misschien moet je de inzetten op



verhogen van kwaliteit, versterken wat je hebt. De reflex die wij bedoelen is bijvoorbeeld Horsterwold verbinden met Oosterwold: dat is niet de bedoeling: landbouw verschuiven naar natuur.

Extra nieuwe natuur: daar moet het maar eens mee afgelopen mee zijn, er zijn voldoende hectaren. Meer beleefbaarheid, de aantrekkelijkheid vergroten.

De SGP heeft daarin eerste stappen gezet; we hebben ingezet op een 0-meting van de bestaande gebieden. Langetermijnvisie: wat kun je binnen bestaande gebieden.

### 3. Luchthaven Lelystad

Non item voor de provinciale politiek, erg belangrijk, we hebben er verder niets over te zeggen. Staan positief in het dossier: moet volgend jaar opengaan.

Verdubbeling aantal vluchten?

Nee: dat is geen optie. Alleen de overloop van Schiphol. Aantrekkende werking op bedrijven en werkgelegenheid is positief, provincie kan dit faciliteren. Maar geen groei van de luchthaven, zo is het niet bedoeld, geen problemen importeren vanuit Schiphol voor omwonenden.

### 4. Mobiliteit/infrastructuur

10. belangrijke kerntaak provincie. Heel belangrijk en wenselijk; zie verkiezingsprogramma waarin we aantal wegen noemen, waaronder de N50.

De N50 is een cruciale verbinding voor noordelijk Flevoland. Het gebied bij Kampen blijft nu tweebaans, ook de brug. Dit is een versmalling. De flessenhals moet opgelost worden. Dit is een item, want vraagt om Flevolands geld op een Overijssels deel, maar het is ook voor ons van belang. Voor de bereikbaarheid van Urk naar ziekenhuis Zwolle ook van belang, alsook voor het westelijk deel van de Noordoostpolder. Natuurlijk blijft het de voorkeur een eigen ziekenhuis te hebben. Er staat nu dagelijks file ivm woon-werkverkeer. De Noordoostpolder en Urk zijn erg gericht op de regio Zwolle. Andere verbindingen: Domineesweg, Nijkerkerbrug, Roggebot.

### 5. Werkgelegenheid

9. Hier werd steeds gezegd; wij maken geen banen. Maar wij vinden het wel heel belangrijk. We vinden maakindustrie heel belangrijk voor banen. Denk ook aan Inditex, de haven en luchthaven Lelystad.

### 6. Onderwijs

Ook belangrijk, maar we gaan er niet over. Ooit Windesheim naar Almere gebracht. Bestaat er een voorstelling van typisch Flevolands dat ook onderwijs vraagt?

Ja: Flevoland is de landbouwprovincie. Daar hebben we ook onderwijs voor.

Dependances. Maar lastig hier een universiteit te krijgen, misschien ook niet nodig:

je leeft niet op een eiland. Het is wel wenselijk mensen hier te houden als ze hier gestudeerd hebben. De woningbouw moet hierop afgestemd zijn, we kunnen dit faciliteren. Maar het is geen speerpunt van de SGP om voor meer onderwijs te zorgen. We kunnen wel bedrijvigheid stimuleren. In het grote geheel is onderwijs belangrijk.

#### 7. Energie/duurzaamheid

Lastig voor de SGP: wij zijn rentmeesters. Dus wij vinden het belangrijk. Maar anderzijds zijn wij er nog niet van overtuigd dat wij klimaat kunnen veranderen door aan knoppen te draaien. Er zijn nu genoeg windmolens, we voldoen aan de landelijke doelstelling. Zonnepanelen op boerendaken prima, coöperaties prima, maar niet op landbouwgrond. Component voedsel belangrijker dan energie. Het was wat veel de afgelopen jaren met duurzaamheid, realisme is belangrijk. We zien dat er zaken moeten veranderen, maar ook innovaties kunnen hierin een rol spelen. Het moeten achter het aantal hectares mag eraf. We hebben meermalen gevraagd om harde cijfers: hoeveel doen wij aan duurzame energie in relatie tot wat wij moeten doen: die cijfers krijg je niet boven tafel. Waar wordt mee gerekend? Het blijft onduidelijk.

#### 8. Landbouw & visserij

10. We moeten alles doen om deze te faciliteren, deze zitten vaak in de hoek waar de klappen vallen, van de IJsselmeer visserij is bijna niets meer over. We bekijken de nieuwe plannen IJsselmeer visie met angst en beven, hier moet je vanaf blijven vinden wij. Ook landschappelijk gezien van grote waarde. De polder is daarvoor aangelegd, het IJsselmeer daarvoor vrijgelaten.

#### 9. Criminaliteit/ondermijning

Weet dat commissaris daar erg mee bezig is en dat het speelt. Ontzettend belangrijk. Kan dit alleen maar steunen.

#### 10. Toerisme/recreatie

Wisselend: ook vaak omdat de zondag ermee gemoeid is. Initiatieven die alleen gericht zijn op de zondag zullen wij niet steunen. Floriade niet gesteund, willen niet dat daar extra geld naartoe gaat. Anderzijds wil de SGP erg graag dat het verhaal van de pioniers van de Noordoostpolder geborgd wordt op Schokland (als meest geschikte locatie). We moeten we haast maken als we de verhalen van de tweede generatie nog willen optekenen. Hier mag je niet nonchalant mee omgaan. Schokland vinden we allemaal mooi, maar het wordt nog niet als 'ons Schokland' gezien. Kans om dat verhaal 'ons verhaal' te maken.

**4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

Nationaal park Nieuwland, daar zijn we enthousiast over.  
Meer beleefbaarheid en recreatie in de Oostvaardersplassen: prima. Maar nu schieten we door. Van ons uit een disclaimer dat we niet zijn van het hele uitgebreide verhaal van nationaal park Nieuwland zoals het er nu ligt.  
Extra geld voor meer recreatie, prima, maar wel realistisch blijven.  
Integrale visie op het IJsselmeer gebied van groot belang, niet volleggen met zonnepanelen bijvoorbeeld.  
Openbaar vervoer: heel belangrijk en van de provincie.  
Betaalbaar frequente ontsluiting van de kleine kernen in de Noordoostpolder.

**5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

Floriade: geen extra geld.  
Geen extra landschapskunstwerk.  
Zon op land: zonne-energie is heel belangrijk, maar daar dient nog een goed gesprek over gevoerd te worden.

**6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?**

Nee, maar we staan wel ver van D66 af vanwege het gedachtegoed. Maar we kunnen wel samenwerken.

**1. Op een schaal van 0 tot 10: Hoe graag wil je in de coalitie?**

DENK wil graag in de coalitie, "mits onze standpunten en idealen niet in het geding zijn. Uiteindelijk zijn wij er om Flevoland beter te maken."

**2. Wat zou jouw gedroomde coalitie zijn? (eventueel ook 2<sup>e</sup> voorkeur)**

DENK wil graag een coalitie vormen met partijen die onze idealen delen.

**3. Discussie aan de hand van 10 steekwoorden:**

*(na ieder onderwerp met een cijfer van 0-10 aangeven hoe belangrijk het voor de partij is)*

1. Wonen

DENK wil graag meer betaalbare koopwoningen en sociale huurwoningen.

2. Natuur

DENK is voor behoud van de natuur en dat mag best wat kosten, mits de bewoners maar niet extra belast worden. DENK is in het algemeen voor het ontlasten van bewoners.

3. Luchthaven Lelystad

DENK vindt de komst van de luchthaven belangrijk voor het vestigingsklimaat en de werkgelegenheid. Eventuele toekomstige uitbreiding valt te zijner tijd te bezien.

4. Mobiliteit/infrastructuur

DENK wil de prijs van het OV verlagen, zodat het wegennet ontlast wordt. DENK wil inzetten op het uitbreiden van het OV, ook naar de kleine kernen. DENK is tegen uitbreiding van het wegennet.

DENK is voorstander van het verlagen van de provinciale opcenten.

Als dit leidt tot een tekort in de provinciale begroting, dan zou dat eventueel uit de reserves gedekt kunnen worden.

5. Werkgelegenheid

-

6. Onderwijs

-

#### 7. Energie/duurzaamheid

DENK is een voorstander van meer windmolens. DENK staat open voor het verstrekken van kredieten aan bewoners om duurzaamheid te bevorderen.

#### 8. Landbouw & visserij

DENK is tegen nog meer intensieve veehouderij.

DENK is voor het geven van subsidies voor verduurzaming landbouw, maar tegen subsidies voor de visserij.

#### 9. Criminaliteit/ondermijning

DENK ziet geen specifieke rol voor de provincie op dit vlak.

#### 10. Toerisme/recreatie

DENK wil meer investeren in recreatie zodat Flevoland aantrekkelijker wordt voor toeristen. DENK wil meer investeren in multiculturele evenementen in de provincie.

#### **4. Is er nog een onderwerp dat niet besproken is, maar voor jullie partij belangrijk is?**

DENK maakt zich zorgen over discriminatie en racisme: "Onderscheid tussen Rachid en Kees", zoals Arief het noemt.

Arief haalt een voorbeeld aan waarbij het verzoek om wijziging van een bestemmingsplan van een ondernemer met een Turkse of Marokkaanse naam, onderop de stapel belandt, terwijl "Pietje" voorrang krijgt.

#### **5. Wat is voor jou niet-onderhandelbaar?**

Niet-onderhandelbaar voor DENK is de vrijheid van godsdienst, grondwet.

#### **6. Zijn er partijen die je op voorhand uitsluit van samenwerking?**

DENK sluit geen partijen op voorhand uit.